СОВЕТ ФАНИНИНГ ЯНГИ ЗАФАРИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 10 (4001).
15 ЯНВАРЬ
ПАЙШАНБА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

Космонавт учувчи Владимир Александрович Шаталов.

«СОЮЗ-4» КОСМИК КЕМАСИ ОРБИТАГА ЧИҚАРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Бугун, 1969 йил 14 январда Москва вақти билан соат 10 дан 39 минут ўтганда «Союз-4» космик кемаси кучли учирувчи ракета ёрдамида Ернинг сунъий йўлдоши орбитасига чиқарилди.

Космик кемани Совет Иттифоқи граждани, космонавт учувчи подполковник Владимир Александрович ШАТАЛОВ бошқариб бормоқда.

«Союз-4» космик кемаси орбитасининг параметрлари мўлжаллаб қўйилганига яқин бўлиб, қуйидагилардан иборат:

Ер атрофини айланиб учиш даври — 88,25 минут;

Ер сатҳидан энг кўп узоқлашуви (аппогейида) — 225 километр;

Ер сатҳидан энг кам узоқлашуви (перигейида) — 173 километр;

Орбитанинг оғиши — 51 градус 40 минут.

«Союз-4» космик кемаси билан икки томонлама пухта радио алоқаси ўрнатилган. Кема ичидан 20,008 мегагерц частотада маълумот берилиб турилибди.

Космонавт учувчи ўртоқ Владимир Александрович Шаталовнинг айтишига кўра ва телеметрия ўлчовлари маълумотларига қараганда, унинг аҳволи жуда яхши.

«Союз-4» кемасининг ичидаги системалар нормал ишлаб турибди ва босим билан ҳароратни белгиланган меъёрда сақламоқда.

Космонавт учувчи ўртоқ Владимир Александрович Шаталов парвоз программасини бажаришга киришди.

* * *

«Союз-4» космик кемаси ўз парвозини давом эттирмоқда. Орбитага чиқариш ва орбита бўйлаб парвоз қилиш жараёнида космонавт подполковник Владимир Александрович Шаталов билан радио орқали пухта алоқа қилиб турилди. Космонавт-учувчи кемани чиқариш участкасидан яхши ўтганлигини, кемадаги системалар нормал ишлаб турганлигини хабар қилди.

Космонавт орбита парвозининг программасини бажаришга киришди. У космик кемани ўз қўли билан Қуёшга нисбатан тўғрилаб борди.

Ўртоқ Владимир Александрович Шаталовнинг аҳволи жуда яхши. Космонавтнинг маълумотларига ва телеметрик ўлчов маълумотларига қараганда, кема ичидаги барча системалар нормал ишлаб турибди. Космонавтнинг аҳволи ва унинг ҳаракатлари телевидение орқали кузатиб борилмоқда.

Кемадан Ерга берилган суратларнинг сифати яхши.

Учирувчи ракетанинг «Союз-4» космик кемасидан старти маркази телевидение орқали кўрсатилади.

«Союз-4» космик кемасининг парвози давом этмоқда.

«СОЮЗ-4» КЕМАСИНИНГ КОМАНДИРИ ЎРТОҚ В. А. ШАТАЛОВНИНГ ПАРВОЗ ОЛДИДАН БЕРГАН БАЁНОТИ

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Ўртоғим ва дўстим Георгий Темофеевич Береговой «Союз-3» космик кемасида тўрт кеча-кундуз парвоз қилганидан бери орадан икки ой ўтди.

Менга ажойиб «Союз» кемасини синашни давом эттиришдек юксак ишонч билдирилди. Мен ватаннинг фахрли топшириғини бажаришга тайёрман. Олис фазога сафар қилатуриб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтириб айтаманки, бутун кучим ва билимимни ўз олдимга қўйилган вазифаларни бажаришга сарфлайман.

Хайр, азиз дўстлар!

Жонажон ерда тез орада дийдор кўришгунча, хайр!

(ТАСС).

Подполковник Владимир Александрович ШАТАЛОВ

Владимир Александрович Шаталов 1927 йил 8 декабрда Шимолий Қозоғистон областининг Петропавловск шаҳрида туғилди. Унинг ёшлиги Ленинградда ўтди.

Владимир ёшлик чоғиданоқ авиацияга қизиқди, ҳарбий ҳаво кучлари махсус мактабини, учувчиларга бошланғич таълим берувчи мактабни тамомлади ва 1945 йилда Кучинскдаги учувчилар тайёрловчи ҳарбий авиация билим юртига курсант қилиб қабул этилди.

Владимир Александрович билим юртини битириб чиққач, инструктор учувчи бўлиб ишлайди, 1953 йилда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига киради. Шу йили у, Қизил байроқли Ҳарбий ҳаво Академиясига ўқишга кириб, уни 1956 йилда муваффақиятли тамомлайди.

В. А. Шаталов академияни тамомлаб чиққанидан кейин Совет армиясининг авиация қисмларида командирлик лавозимларида хизмат қилди.

1963 йил январида Владимир Александрович космонавтлар отрядига қабул қилинди.

«Союз-3» космик кемаси учирилаётган вақтда Шаталов Георгий Темофеевич Береговойнинг дублёри эди.

Владимир Александрович уйланган. Унинг рафиқаси-Муза Андреевна СССР Қишлоқ Хўжалиги министрлигида ишлайди, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Шаталовларнинг икки фарзанди бор: Игорь ўнинчи синф ўқувчиси; Елена эса тўртинчи синфда ўқийди.

Космонавтнинг онаси Зоя Владимировна ва отаси Александр Борисович ҳозирги вақтда пенсионерлардир.

Унинг отаси аввал темир йўл ходими бўлган; 1943 йилда унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган эди. (ТАСС).

ОФАРИН!

Москва радиоси яна бир ажойиб ҳушхабар тарқатди. Совет Иттифоқи граждани В. А. Шаталов бошқараётган совет космик кемаси коинот қўйнига парвоз қилди. Яна совет граждани осмону фалакда.

Бу хушхабар барча совет кишилари қатори биз халқ маорифи ходимларини ҳам беҳад қувонтириб юборди. Ахир, бир вақтлар совет баҳодири ҳам мактаб партасида ўтириб, меҳрибон устозлар қўлида таълим олган эди-ку! Бугунги кунда унга таълим берган меҳрибон ўқитувчиларининг ҳам бошлари осмонга етган бўлса ажаб эмас!

Янги парвоз космосни забт этиш йўлида қўйилган яна бир дадил қадамдир. Фан ва техникамиз янги маълумотлар билан янада бойийди.

Гулсум РАҲИМОВА,
Педагогика фанлари кандидати, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ҒУРУРИМИЗ

Радио қишлоғимизнинг хонадонларига янги хушхабар келтирди. Космонавт учувчи В. А. Шаталов фазога парвоз қилибди. Бу қувончли хабар ҳаммамизни совет учувчиларига бўлган муҳаббатни ошириб юборди. Совет кишилари сўнгги йилларда космосни забт қилиш соҳасида оламшумул тарихий ғалабаларни қўлга киритяпти. Фанимиз, техникамиз тўхтовсиз юксалиб боряпти. Инженерларимиз, конструкторларимиз фазога парвоз қиладиган мустаҳкам машиналар ижод қилмоқдалар. Биз колхозчилар совет космонавтининг муваффақиятли учиб, программада кўрсатилган топшириқларни бажаришга киришганлигидан беҳад хурсанд бўлдик.

Колхозчиларимиз кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриш билан бирга совет халқининг содиқ фарзанди В. А. Шаталовнинг программани муваффақиятли бажариб эсон-омон ерга қайтиб келишини кутмоқда.

С. САЙМАҚОВ,
Бўка районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

ДАВЛАТ МУЛКИ — ЎЗ МУЛКИМИЗ

Меҳнаткашлар ҳақида, уларнинг талаб ва эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партия ва Совет ҳукумати сиёсати, мақсад ва фаолиятининг асосини ташкил этади. Мамлакатимизда, шу жумладан республикамиз ва областимизда кенг миқёсларда уй-жой, маданий-маиший бинолар, савдо тармоқлари, дам олиш уйлари қурилаётганлиги, шаҳар ва қишлоқларимиз газлаштирилиб, чароғон бўлиб бораётганлиги, мактаб, касалхона, болалар муассасалари, маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари барпо этилаётганлиги, канализация, водопровод линиялари қурилишлари, студентлар ва ишчилар учун обод, кўркам ётоқхоналар қуриб берилаётганлиги ва шунга ўхшаш кўпгина тадбирлар амалга оширилаётганлиги халқимизнинг фаровон ва маданий турмуш кечириши йўлида қилинаётган катта ишларнинг ёрқин далилидир.

Меҳнаткашларнинг турмуш эҳтиёжлари ва талаблари ўсаборган сари маҳаллий Советлар, касаба союз, хўжалик ва коммунал корхоналар ва уларнинг ходимлари иш ҳажми ҳамда масъулияти ошиб бормоқда. Кўпгина район, шаҳар Советлари ва уларнинг бўлимлари аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Транспорт, савдо тармоқлари, коммунал корхоналарнинг мунтазам ишлашига эришмоқдалар. Бу масалалар, айниқса, қиш пайтида алоҳида ўрин олади. Бунинг моҳияти ва масъулиятига етарли баҳо берилган ҳамда тўла тушунилган жойларда канализация, газ ва иситиш ҳамда водопровод тармоқлари қиш пайтида ҳам мунтазам ишлаб турибди. Аҳолининг озиқ-овқат ўтин-кўмирга эҳтиёжи етарли қондирилган. Уй-жойлар, ётоқхона, маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари ёз ва куз пайтларидаёқ капитал ва жорий ремонтдан чиқарилган. Йўл-кўприклар тузатилиб, қўшимча тадбирлар амалга оширилди.

Лекин бу йилги қиш кўпгина жойларда район ва шаҳар хўжалиги мавсумга тайёр эмаслигини, баъзи раҳбар ходимлар ғафлатда қолиб, қиш ғамини аввалдан емаганликларини кўрсатди. Биринчи совуқ бошланиши биланоқ, айниқса, Тошкент шаҳрида, Бекобод, Янгийўл, Чирчиқ ва Оҳангарон шаҳарларида озиқ-овқат, сув, ўтин-кўмир билан таъминлашда узилиш бўлди. Уй-жой, маъмурий хўжалик биноларини иситишда қийинчиликлар юз берди. Газетамизнинг кечаги сонида область халқ контроли комитети томонидан қишлоқ ва шаҳарларда қишга тайёргарлик масалалари текширишдан ўтказилганлиги ҳақида мақола босилди. Янгийўл шаҳрида буғ қозонларининг ёмон ишлаши натижасида бир неча квартира иситилмаган. Айрим хонадонларда батареялардан ўзбошимчалик билан фойдаланилиб, иссиқ сув олмоқдалар. Шунингдек мактабларни иссиқ сув били таъминлаш ва иситиш бирмунча қийин аҳволда қолган. Бекобод шаҳрида эса иссиқлик берадиган батареялар бузилиб қолган. Аҳолини ўтин-кўмир билан таъминлаш қониқарсиз ташкил этилган. Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ ва Янгийўл шаҳарларида аҳолини картошка ва бошқа сабзавот, гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш учун ҳамма имкониятлар бўлишига қарамай, савдо ташкилотлари бу ишга ўтакетган масъулиятсизлик билан қараганлар.

Тошкент шаҳрида қаттиқ совуқ бўлиши муносабати билан юз берган қийинчиликлар тезлик билан тугатилмоқда. Лекин шу нарса ачинарлики, шаҳар ва район Советлари, уларнинг турли бўлимлари қиш мавсумига етарли ҳозирлик кўрмаганлар. Натижада кўпгина жойларда сув етишмай, водопроводлар музлаб қолди, иссиқлик босими пасайиб кетди. Озиқ-овқат билан таъминлашда узилиш бўлди. Ўтин-кўмир етарли ҳозирланмаган. Водопровод, канализация ва газ линиялари иситилмаган. Қор қалин ёққан пайтларда кўчаларни қордан тозалаш, транспортларнинг нормал юриши учун тегишли тадбирлар зудлик билан кўрилмади. Айрим ходимлар «биз бунчалик совуқ бўлишини кутмаган эдик, яна бир неча кундан сўнг ҳаво юришиб кетар» деган ўринсиз баҳоналар билан ўзларининг беғамлиги ва бепарволигини кўрсатиб қўйдилар. Ана шундай кайфиятдаги баъзи жойларда совет, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари қаттиқ совуқ оқибатларини тугатиш учун ҳали ҳам етарли чора ва тадбирларни кўрмаётирлар.

Жойларда ўтказилган текширишлар яна шундай аҳволларни кўрсатдики, айрим шахслар шундай қийин вазиятда ўтакетган масъулиятсизлик ва виждонсизлик кўрсатмоқдалар. Улар давлат мулкига, жамоат мулкига ёмон муносабатда бўлмоқдалар. Водопровод кранларини олдиндан иситиш ўрнига, уларни кечаю-кундуз очиб қўйиб, сувни беҳудага оқизмоқдалар. Баъзи ётоқхона, уй-жой ва муассаса биноларини қанча иситсангиз ҳам исимайди. Чунки бу биноларнинг деразалари синиқ, эшик ва ойналари ёпилмайди. Ана шу биноларда яшаётган ёки ишлаётган кишилар шунчалик беғамки, улар ўзлари турган, ҳаёт кечираётган жойларни тартибга солмайдилар, яхши сақламайдилар. Улар коммунал ёки уй-жой бошқармаларининг ходимлари келиб тузатиб беришини талаб қиладилар. Ўзлари эса четда томошабин бўлиб турадилар. Бунга мутлақо чидаб бўлмайди.

Давлат мулки — ўз мулкимиз. Ўз мулкимиз — давлат мулки. Ҳар бир нарсага ана шундай назар билан қараш керак. Давлатимиз биз учун шунчалик ғамхўрлик қилиб, текин уй-жой, мактаб, ётоқхона, касалхона, дам олиш уйлари қуриб бераётган экан, хонадонларимизни газлаштириб, водопровод, канализация ўтказиб, уй-жойларимизни чароғон қилиб, турмушимизнинг маданий ва фаровон бўлиши ҳақида қайғураётган экан, унинг қадрига етайлик. Давлат мулкига ўзимизнинг мулкимиз деб қараб, уни кўз қорачиғидек асрайлик. Ахир, революциягача ва революциядан кейинги йиллардаги турмушимизни бир кўз олдимизга келтирайлик. Қандай шароитда яшаб, қандай ҳаёт кечирар эдик. Ўша вақтларда ҳозиргидек обод, ёруғ, ҳамма қулайликларга эга бўлган текин уй-жойларда яшармидик? Йўқ! Газ, электр, водопровод, канализация, турли хил транспортлар бормиди? Йўқ! Ҳаётимиз ҳозиргидек маъмур, фаровон, баданг ва тўкинчилик бўлганмиди? Йўқ! Шундай экан, совет тузуми яратиб берган барча фазилатлар, имконият ва яхшиликларнинг қадрига етайлик. Халқимизни, айниқса, ёшларни давлат, халқ, кўпчилик мулкига ҳурмат, садоқат ва қадрлаш руҳида тарбиялайлик.

Қиш фасли ҳамма учун катта синов. Қиш-қировли кунлар тугагани йўқ. Ҳали олдинда. Шунинг учун ҳар бир совет, хўжалик ходими, шаҳар ва коммунал ташкилотлар барча соҳаларни яна бир марта пухта текшириб кўришлари, ҳар бир тармоқнинг мунтазам ишлаши учун тегишли тадбирларни дарҳол кўришлари лозим. Чорва қишловини намунали ўтказиш, ем-хашакларни эҳтиёт қилиб сарфлаш, меҳнаткашларни озиқ-овқат, сабзавот, чорвачилик маҳсулотлари, сув иссиқлик ва бошқа энг муҳим нарсалар билан ўз вақтида таъминлаб туриш барча партия, совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотларининг ғоят муҳим вазифасидир.

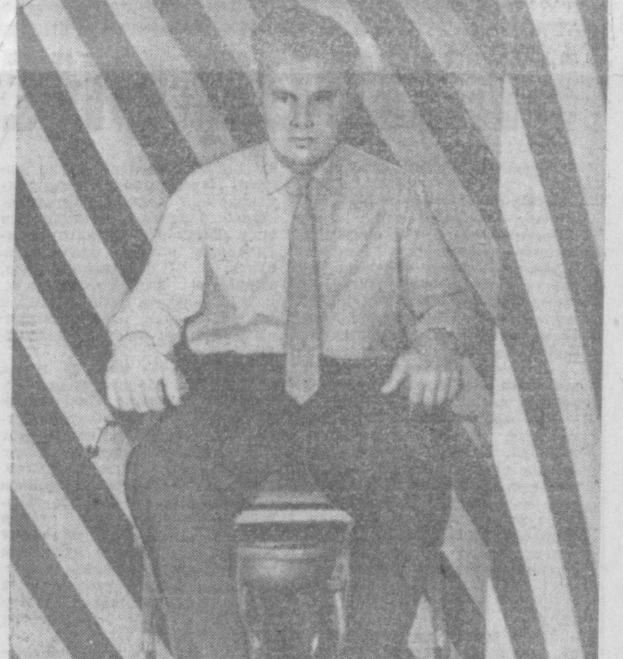

Космонавт учувчи Владимир Александрович Шаталовнинг вестибуляр апаратида машқ қилаётган пайти.

В. Черединцев фотолари. (ТАСС-УзТАГ).

ЭЛ ҚУВОНЧИ

Кеча радиокарнайларидан тарқалган хушхабар қалбимизга севинч бағишлаб, ифтиҳор ҳислари билан тўлдирди. Подполковник Владимир Александрович ўзининг жонажон ўртоқлари, космонавт касбдошлари бошлаган порлоқ йўлни давом эттириб, мардоналик билан фазога парвоз этди.

Владимир Александрович Шаталовнинг космосни забт этиш учун қўйган янги қадами совет фани ва қудратли техникасининг яна бир катта ютуғидир. Биз жасур космонавтга, уни фазога учирган олимлар, инженер-техник ходимларга тасанно ўқиймиз. Чин юракдан қутлаймиз.

Катта жасорат эгаси Владимир Александрович Шаталов! Парвозингиз бехатар бўлсин, соғ-саломат азиз Ерга қўнишингизни интизорлик билан кутамиз. Сизга зафар тилаймиз.

М. ЮСУПОВ,
Янгийўл район Эски Тошкент қишлоқ Советининг раиси.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОН СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Яқинда меҳнаткашлар депутатлари Оржоникидзе райони Советининг XI чақириқ XII сессияси бўлди.

Сессия ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. Қўйшимонов бошқа ишга ўтганлиги сабабли уни вазифасидан озод қилди. Район ижроия комитети раиси вазифасини бажарувчи қилиб ўртоқ М. Қосимов тасдиқланди. Район ижроия комитети раисининг қурилиш ишлари бўйича ўринбосари вазифасини ижро этувчи қилиб ўртоқ У. Усмонов тасдиқланди.

Сессияда Тошкент область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. Т. Шайхов нутқ сўзлади.

ТАДБИРЛАР ВА ТАЛАБЛАР

СИФАТ — МЕҲНАТ КЎЗГУСИ

Партиямиз XXIII съездининг беш йиллик план директиваларида маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш билан бирга унинг сифатини муттасил яхшилаш зарурлиги алоҳида уқтириб ўтилган. Маҳсулот сифатини тобора кўтариш ишлаб чиқариш устидан кундалик тинимсиз ғамхўрликни тақозо этади.

Фирмамиз коллективи аҳолининг аъло сифатли маҳсулотларнинг кенг ассортиментига бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондиришга ҳамиша интилиб келмоқда, топшириқларни ошириб адо этяпмиз. Бултур биринчи сорт маҳсулот салкам юз процентни ташкил этди.

Бу йил ҳам бу кўрсаткич ўсиб бормоқда. Маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган бир қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширдик. Аввало, материалларнинг сифатига, конструкция ва эталонига, уни тайёрлаш технологиясига катта эътибор беряпмиз. Бу соҳада доимий сифат комиссияси иш олиб бормоқда. Сифат куни ва мастер кунлари мунтазам ўтказиб турилибди.

Маҳсулот сифати учун кураш ўз ичига жуда кўп масалаларни — бўлакларни илиқ нам билан ишлайдиган янги техникани жорий қилишни ҳам, устки кийим тайёрлашда технологик конструкциядан фойдаланишни ҳам, цехда эса агрегат-группа усулини қўлланишни ҳам ўз ичига олади.

Биз, саратовликлар методига ўтганимиздан кейин кийимларни қайта ишлайдиган 33 киши бу мушкул ишдан озод бўлди. Ҳозир фирмамиз мастерларидан Аветов ва Омельяненко ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда ишчилар тайёрлаган маҳсулотлар контролерларнинг текширувисиз қабул қилинади. Бу икки бригада ўн икки йилдан бери фақат аъло нав эркаклар пальтоси тайёрламоқда. Ўтган йиллар мобайнида улар савдо ташкилотлари томонидан бирон марта ҳам эътироз эшитишгани йўқ. Бу бригадалар ташаббусига қўшилган хотин-қизлар пальтоси тикадиган цех ҳам биринчи нав маҳсулот ишлаб чиқараётир. Ҳозир ҳамма цех ва бригадаларда ишни ана шундай ташкил этиш учун қизғин курашилмоқда.

Харидор фикри биз учун жуда қимматли. Шу сабабли харидор талаби ва дидини ўрганиш мақсадида йирик магазинларда савдо пайтида ўз мутахассисларимиз навбатчилик қилишади. Бу яхши самара бермоқда. Харидорнинг моделга, газламага ёки фурнитурага бўлган эътирози аниқ ҳисобга олинади ва уларни яхшилаш тадбирлари кўрилади. Савдо ташкилотлари билан яқин алоқада бўлаётганимиз учун ҳам кийимларимизнинг модели ва конструкциясида катта ўзгаришлар юз берди.

Эндиликда фирмамиз маҳсулотлари харидорларнинг катта қизиқишига сабаб бўлаётгани сир эмас, албатта. Маҳсулот сифатини яхшилаш учун тинимсиз курашаётганимиз, меҳнатни илмий ташкил этишга ва ихтирочилик, рационализаторлик ҳаракатига алоҳида эътибор бераётганимиз, механизациянинг қулай воситаларидан фойдаланаётганимиз учун ҳам ана шундай муваффақиятга эришяпмиз. Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтганимиздан кейин эса бу ютуқлар янада мустаҳкамланди. Меҳнат унумдорлигини сўнгги вақтларда 5 процентдан 12 процентгача кўтаришга муваффақ бўлдик.

Бизда ишчилар малакасини ошириш бўйича қисқа муддатли курс ва семинарлар ишлаб турибди. Уларда илғор иш методлари ўрганилмоқда. Бу курсларда 500 дан кўпроқ ишчи ўз малакасини оширди. 300 га яқин ишчи эса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртлари, техникум ва ишчи-ёшлар мактабида таълим олмоқда. Мамлакатимиздаги пешқадам корхона ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимлари билан тажриба алмашувлар ҳам яхши самара бераётир.

Меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини бундан ҳам яхшилаш имконияти борми? Бор, албатта. Лоақал, фирмамиздаги мавжуд асбоб-ускуналар паркини анализ қилиб кўрайлик. Ҳаммаси бўлиб 2040 дона асбоб-ускунамиз бор. Шулардан ҳозирги талабларга жавоб бера оладигани қуйидагилардир: 2 процент универсал машиналар, 8,6 процент махсус машиналар, 6 процент ярим автомат ва 20 процент прессловчи агрегатлар, холос. Эски, шалағи чиққан асбоб-ускуналарни янгилаш меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини анчагина оширган бўлар эди, албатта.

Тикувчилик корхонаси тўқимачилик, галантерия, мўйна ва химия саноатини бирлаштирган ўзига хос бир корхона ҳисобланади. Шундай ходимларнинг биргаликда олиб борган ижодий меҳнатигина маҳсулотларимиз сифатига ижобий таъсир кўрсатиши мумкин.

Аммо, шуни айтиш лозимки, биз ҳар доим ҳам эркаклар ва болалар пальтоларини тикиш учун ажратилаётган жунли газламалар ранги ва сифатидан мамнун бўлавермаймиз. Шунингдек, Марғилон, Саратов ва Ленинобод ипак комбинатлари пальтоларнинг астари учун тайёрлаб бераётган ипак газламаларидан хурсанд эмасмиз.

Эндиликда қундуз ёқали пальтолар эскириб қолди. Москвадаги 4-фабрика эса бундай ёқаларни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Тошкент пластмасса буюмлари заводи тайёрлаб бераётган ажойиб-ғаройиб тугмалар «таърифи»га сўз ҳам тополмайсан, киши. Бу бизни бежиз ташвишлантираётгани йўқ. Бу корхоналар раҳбарлари биз — буюртмачиларнинг талаб-эҳтиёжларига қулоқ солсалар, маҳсулотларимиз халққа янада манзур бўлар эди.

Фирмамизда зилзиладан кейин кўпгина ўзгаришлар бўлди, қийин шароитларда ишлаб чиқариш суръатини бўшаштирмадик. 4-лойиҳалаш институти ходимлари фирма биносини қайта қуриш бўйича 3 миллион 983 минг сўм ҳажмида лойиҳа тузиб бердилар. Унда ишлаб чиқариш биноларини бу йил, маъмурий биноларни эса 1970 йилда қуриш белгиланган.

Бу вазифа асосан «Главташкентстрой»нинг 9-қурилиш трестига юклатилган эди. Фирма қурилиш коллективига нимаики зарур бўлса, етказиб берди. Аммо, ҳанузгача трест айби билан кранлар ремонтсиз ётибди. Қурилиш жуда суст олиб борилмоқда, капитал маблағнинг жуда оз қисми ўзлаштирилди, холос. Ишлаб чиқариш бинолари тезроқ қайта қурилса, фирмамиз 700 минг ўрнига 900 мингта пальто тайёрлаш имкониятига эга бўларди.

Ютуқларимиз ҳам, қўлимизни боғлаб турган нуқсонларимиз ҳам асосан ана шулар. Эътиборимизни ана шу камчиликларни тезроқ бартараф этишга қаратмоқдамиз. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда янги зафарлар билан кутиб олиш учун мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқдамиз.

С. СУЛТОНОВА,
«Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг директори.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ холодильник заводининг коллективи бу йил 50 мингта такомиллаштирилган «Оазис-2» холодильникларини ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Шу мақсадда корхонада социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилмоқда. Суратда: бўяш цехининг пешқадами Валентина Мохина. Корхонанинг Петр Горбачев бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Пастдаги суратда: бригадир Петр Горбачев йиғув цехининг илғорларидан бири Аҳмаджон Акромовлар иш устида.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

«РОССИЯ ТАРИХИ»НИНГ ИККИНЧИ ҲАЁТИ

В. Н. Татишчевнинг машҳур «Россия тарихи»га совет тарихшунослари иккинчи умр бағишладилар. Ана шу катта асарнинг ҳозир нашр қилиб бўлинган мукаммал етти томлигига совет замонаси йилларида «Воронцов фонди»да топилган янги архив материаллари киритилган. «Россия тарихи» асарининг айрим қисмларига оид қўл ёзмалар зўр қизиқишга сазовордир.

В. Н. Татишчевнинг 1746—1750 йиллардаги хатлари тадқиқотчиларнинг алоҳида эътиборига сазовор бўлмоқда. Бу вақтда В. Н. Татишчев маъмурларнинг қатъий назорати остида Волдинога сургун қилиниб, ҳар қандай давлат ишлари ва лавозимларидан бўшатиб қўйилган эди. Татишчев ўша пайтда «Россия тарихи» устида ишлаётган эди. Татишчевнинг Фанлар академияси президенти К. Г. Разумовскийга, М. И. Воронцовга, В. К. Тредиаковскийга ва бошқа кишиларга юборган мактубларида «тарих» устида олиб борилаётган иш қай аҳволда эканлиги тўғрисида, рўй берган қийинчиликлар ва бу қийинчиликларни енгиш ҳақида гап боради.

Ленинграддаги бирлашган «Наука» нашриёти томонидан «Россия тарихи»нинг академик нашри чиқарилишида академик М. Н. Тихомиров ташаббус кўрсатди. У Татишчевнинг асарини «рус тарихини илмий асосларда ёритишга бўлган биринчи уриниш» сифатида характерлайди.

Профессор С. Н. Валк китобга шарҳ ёзган.

А. ВИКТОРОВ
(ТАСС мухбири).
ЛЕНИНГРАД.

ҚИШЛОҚ ОҚСОҚОЛИ

Манзилга барвақт етиб келдик.

Қуёш тоғ ортидан кўтарилиб, нурсиз жилоланарди. Биз излаган бино ўйлаганимизча кўркам, ҳашаматли эмасди. Кўҳналиги ташқи кўринишиданоқ сезилиб турарди. Ичкарига кирганимизда, ёши элликлардан ошган, миқти гавдали, чеҳраси очиқ киши бизни самимий қарши олди.

— Хуш келибсизлар, қани марҳамат, — бизни ўтиришга таклиф қилди у.

Тез орада суҳбат бошлана қолмади. Негаки, кирди-чиқди кўп эди. Кимдир пенсия масаласида унга мурожаат қилса, яна кимдир қураётган участкасига материалдан ёрдам беришни сўраб, илтимос қиларди. Қишлоқ оқсоқоли ўз ҳузурига келганларнинг аризаларини синчиклаб қарар, сўзларини қунт билан тинглар, уларнинг кўнглини олишга ҳаракат қиларди.

Мана, бизга ҳам навбат келди. Қишлоқ оқсоқоли «хўш, хизмат?» деган маънода биз томонга нигоҳ ташлади. Суҳбат бошланиб кетди.

...Мирзараҳмат ака Улуғ Ватан уруши жангларидан қайтгач, шу ердаги колхозлардан бирига раҳбарлик қилган экан. Ҳаракатчанлиги, тадбиркорлиги, кишиларга меҳрибонлиги, ташкилотчилиги туфайли тезда ҳурмат эътибор қозонган. Аҳоли уни қишлоқ Советига раис қилиб сайлаган.

Хўш, ишни нимадан бошлаш керак? Мирзараҳмат ака ҳали бу соҳада янги одам эди. Совет раислигининг вазифалари нималардан иборат, шуни ўрганиш керак. У район ижроия комитети ходимлари билан бир неча бор суҳбатлашди, маслаҳатларини олди. Депутатлар билан биргаликда иш режаларини тузиб чиқди. Қишлоқ аҳлини нималар қизиқтиради, уларнинг талаб ва эҳтиёжлари нималардан иборат, — ҳаммасини бирма-бир ўрганди.

Мана, орадан неча йиллар ўтиб кетди. Энди Мирзараҳмат ака қишлоқнинг чинакам оқсоқоли бўлиб қолди. Деҳқонлар тўй қиладими, янги иморат соладими, ё бирор кўнгилсиз воқеа юз берадими, ҳаммасида ҳам аввало оқсоқолнинг ҳузурига келишади, маслаҳатларини олишади.

Бир куни колхозчилар Мирзараҳмат ака номига ариза ёзиб келишди. Оқсоқол аризанинг мазмунига бундоқ эътибор бериб қараса, ҳамманинг дилидаги гап. Улар ёппасига янги турар-жой қуришга қарор қилишибди. Бу ишда оқсоқолнинг бош-қош бўлишини сўрашибди.

— Жуда соз. Ахир, Фрунзе номли колхоз ҳам, «Коммунизм» колхози ҳам пахтадан йилдан-йилга юқори ҳосил оляпти. Даромад ошган сари деҳқонларнинг турмуши фаровонлашиб боряпти. Янгидан-янги орзу-ҳаваслар туғиляпти. Ҳамёнларида етарли маблағлари бўлса, ейишдан-ичишдан, кийишдан кам бўлишмаса-ю, наҳот ҳалигача ўша қадимдан қолган пастқам уйларда яшашса. Йўқ, энди бу тўғри келмайди.

Мирзараҳмат ака шу ҳақда ўйлаб, бир қарорга келди. Бу масалани қишлоқ Советининг сессияси кун тартибига киритди. Депутатлар деҳқонларнинг талабларини, оқсоқолнинг фикрини тўла маъқулладилар. Алоҳида қурилиш бригадаси ташкил этилди. Кейин Мирзараҳмат аканинг ўзи район ижроия комитетига мурожаат қилиб, янги уй-жой қураётган колхозчиларни қурилиш материаллари билан таъминлашда ёрдам беришни сўради. Ижроия комитет бу илтимосни ўрнига қўйди.

Мана, кейинги икки йил ичида қишлоқ марказлашди. 150 дан ортиқ хўжалик планли, данғиллама, янги уйларга кўчиб чиқишди.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Қишлоқ Совети сессияларидан бирида депутат ўртоқ В. Бобохонов жуда муҳим бир масалани ўртага ташлади. Шу вақтгача Фрунзе номли колхоз билан «Коммунизм» колхозини бир-бирига боғловчи катта текис йўл йўқ эди. Бобохонов ҳамманинг эътиборини шунга қаратди. «Транспорт қатнайдиган йўл қурсак, жуда соз бўлар эди. Қачонгача айланма йўл билан алоқа қиламиз».

Ҳар иккала колхоз аъзолари ҳам бу фикрни хурсандчилик билан қарши олишди. Ахир, колхоз бошқа-бошқа бўлгани билан улар бир қишлоқнинг одамлари-ку, қариндош уруғ, ёру-биродарлар-ку!.

Ҳар иккала колхоз техника ажратди. Юзлаб деҳқонлар ўз ихтиёрлари билан хайрли ишга отланишди. Ғайрат-шижоат билан қилинган бир неча кунлик меҳнат ўз самарасини берди. Мирзараҳмат ака ҳар куни шу иш тепасида бўлди.

Шу кеча-кундузда қишлоққа келсангиз, қўшни икки колхозни бир-бири билан боғловчи кенг, текис асфальтланган йўлни кўрасиз. Бу йўл деҳқонлар узоғини яқин қилди. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ортган машиналар бу йўлдан тез-тез ўтиб турибди. Кўча қишлоқ файзига яна бир бор файз қўшди...

Мирзараҳмат ака болалар боғчаси, мактаб, клуб, чойхона, дорихона, магазинлар... ҳамма-ҳаммаси тўғрисида қайғиради. У Фрунзе номли колхоздаги 17-мактабга бир-икки бор келиб-кетгандан кейин ўқувчилар учун синфхоналари етишмаётганлиги уни ташвишга солди.

Район ижроия комитетининг навбатдаги мажлисида шу масалани ўртага ташлаб ёрдам сўради. Район ижроия комитети қурилиш материаллари ажратиб берди. Кенг жамоатчилик ишга тушди. Ҳозир мактаб хоналарига янгидан тўртта хона қўшилди. 45 ўринли ошхона ўқувчилар ихтиёрига топширилди.

Қишлоқ оқсоқоли Мирзараҳмат ака Тўлаганов, ижроия комитет аъзолари, депутатлар КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва поселка Советлари ишини янада яхшилаш тўғрисидаги қарорини пухта ўрганиб чиққанлар. Улар ана шу қарор асосида ўз вазифаларини сидқидилдан ўтамоқдалар.

Қишлоқ Совети колхоз ишлаб чиқариши соҳасида ҳам эътиборни кучайтирмоқда. Пахта ҳосилдорлигини ошириш, чорвачиликни ривожлантириш соҳасида деҳқонларга яқиндан ёрдам бермоқда. Қишлоқ Советининг ташаббуси билан чорвадорлар учун ҳар бир ферма ҳузурида ҳашаматли, озода турар-жой биноси қуриш режалаштирилган эди. Мирзараҳмат ака бўш вақтларида Янгийўлдаги лойиҳалаш бўлимига қатнади. Архитекторлар оқсоқолга ёрдам беришди. Оқсоқол колхоз усталарини бу соҳага жалб қилди. Мана ҳозир чорвадорлар уй биноси пойдеворига ғишт қўйилмоқда.

Бир неча йиллардан бери водопровод келтириш ҳақида гап борар эди. Колхозчилар шуни талаб қилар эдилар. Бу масала ҳам қишлоқ Советининг сессиясида муҳокама қилиниб, унинг қарори район ижроия комитетига юборилди. Орадан кўп ўтмай мутахассислар келишди. Ҳозир деҳқонлар тоза водопровод сувидан баҳраманд бўлмоқдалар.

— Айтмоқчи, қишлоқ Советининг биносини қачон ремонт қиласизлар? — суҳбат орасида ҳазиломуз сўраб қолдик оқсоқолдан.

— Яқин орада, — жавоб берди у. — Аввал бошқа камкўстларимизни тўғрилайлик. Кейин бизга ҳам навбат келиб қолар. Янгисини қурсак ажаб эмас.

Оқсоқол бизни қишлоқ томон бошлади. Салобат билан қад кўтариб турган мактаб, клуб, озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари, дорихона, чойхона, ҳамма-ҳаммаси бор. Қишлоқ чиндан ҳам файзли, чиндан ҳам обод. Қишлоқ кўркига кўрк қўшила версин!

С. МУСАХЎЖАЕВ.

КОМБИНАТ ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

Тошкентдаги 1-ун комбинати республикамиз пойтахтининг илғор корхоналаридан ҳисобланади.

Унинг меҳнатсевар коллективи давлат топшириқларини ой сайин ортиғи билан адо этмоқда. Ишлаб чиқаришнинг барча техника иқтисодий кўрсаткичларини тинимсиз яхшилаб, маҳсулот сифатини оширмоқда, таннархини эса арзонлаштиряпти. Айни вақтда меҳнат унумдорлиги ортмоқда, кўплаб давлат маблағи тежаб қолиняпти.

Буни коллективнинг ўтган хўжалик йилидаги иш якунлари ҳам яққол кўрсатади. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этаётган корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари йиллик топшириқни муддатидан анча илгари адо этдилар. План 8 декабрда бажарилди. Йил охиригача қўшимча 8000 тоннадан кўпроқ ун ва крупа ишлаб чиқарилди. Бу қўшимча 1 миллион 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди, демакдир.

Коллектив ўз имкониятларини ҳисоблаб, беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммасига оширилган мажбурият олди. Илгари уни 1970 йилнинг 6 ноябригача адо этишга аҳд қилган эди. Эндиликда азаматлар 1970 йилнинг 15 октябригача тўла бажариш, қўшимча 4800 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш, товар маҳсулоти таннархини 440 минг сўмлик камайтириш ва пландагидан ташқари 500 минг сўм фойда олишга аҳд қилдилар.

Комбинат ишчилари эл-юрт олдида берилган ана шу ваъдани тўла уддасидан чиқиш учун биринчи навбатда техникани тараққий эттиришга эътиборни кучайтиришаяпти. Чунки меҳнатни пухта ташкил этиш, уни илмий уюштириш, мавжуд асбоб-ускуналарни реконструкциялаш ва янги, янада унумли механизмларни ўрнатиш ишлаб чиқаришнинг тинмай яхшиланишига олиб келади.

Буни комбинат ҳаётидан олинган мисолларда ҳам кўриш мумкин. Умуман комбинатда ишлаб чиқаришнинг механизация ва автоматизация даражаси анча юқори. Лекин шунга қарамай, бу соҳада янги-янги тадбирлар амалга оширилмоқда.

Масалан, ўтган йили тайёр маҳсулотни транспортга автоюкорткичлар ва поддонлар ёрдамида ортиш усули жорий қилинди ва ўзлаштирилди. Бу усулнинг жуда кўп афзалликлари борлиги тезда намоён бўлди. Уни қўлланиш билан юкчиларнинг меҳнат шароити тубдан яхшиланди ва ҳар йили деярли 50 минг сўмлик давлат маблағини тежаб қолиш имкони туғилди.

Уни қопсиз сақланадиган омбор реконструкция қилинди. Бу ерда янги компрессорлар ўрнатилди. Шу тадбир туфайли аэрозол транспорт тармоқларининг унумдорлиги анча ортди. Корхона инженер-техник ходимлари тегирмон цехининг технологик схемасини реконструкция қилдилар ва янги асбоб-ускуналар ҳамда такомиллашган пневматик тармоқлар жорий қилишди. Бу билан тегирмоннинг меҳнат унумдорлиги бир кеча-кундузда беш тонна ортди. Ана шу тадбир туфайли ҳар йили 154 минг сўмлик жамғарма олиш имкони туғилди.

Комбинат коллективи бундан буён ҳам техникани тараққий эттиришни жадаллаштиришга қаратилган қатор тадбирларни амалга ошириш режаларини тузди. Жумладан, 27 минг тонна ҳажмли элеватор фойдаланишга топширилади. Ун қопсиз сақланадиган омборнинг автоматизация даражаси янада оширилади. Кепакни темир йўл вагонларига ортишни механизациялаш учун бункер қурилади.

Ҳозирги вақтда бутун коллектив ўзининг куч-ғайратини зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларини тўла-тўкис бажаришга сафарбар этган. Ишчилар ўртасида социалистик мусобақа авж олаяпти. У ҳар ойда якунланмоқда, ва мусобақа ғолибларига кўчма Қизил байроқлар ҳамда пул мукофотлари беріляпти. Меҳнатсевар коллективнинг шу кунлардаги фидокорона иши, ижодий изланиши унинг янги-янги муваффақиятга эришувидан далолат бермоқда.

М. МАҲМУДОВ.

7 ТА ТЎҚҚИЗ ҚАВАТЛИ БИНО

Пойтахтимизнинг «Марказ-4» ва «Марказ-5» массивларида РСФСР бинокорлари зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йил ҳамшаҳарларимизга яна бир қатор турар-жой бинолари совға қилишади.

Шу кунларда бир йўла 7 та тўққиз қаватли бино кўкка бўй чўзмоқда. Уларнинг дастлабкиси янги йил арафасида фойдаланишга топширилди. Йил бўйи қолганлари ҳам тошкентликлар учун ўз бағрини очади.

9 қаватли бинолар кучли зилзилаларга ҳам бардошлидир. Улар асосан темир тўсинлардан ва йиғма блоклардан қад кўтаряпти.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

АЛАНГАЛИ ЙИЛЛАР САҲИФАСИ

Ленин комсомоли тарихи шонли Коммунистик партия, социалистик революция тарихи билан узвий боғланиб кетган.

Янги социалистик тузумни барпо этишда, инқилоб ғалабаларини сақлаб қолишда, социалистик ва коммунистик мўл-кўлчилик яратишда комсомол-ёшлар ажойиб мардлик намуналарини кўрсатдилар. Туркистоннинг меҳнаткаш ёшлари ҳам большевистик партия раҳбарлигида оқ гвардиячиларнинг бирлашган кучларига қарши, Ўрта Осиёни Россиядан ажратиб олиб, империализм колониясига айлантиришга уринган босмачи ва интервентларга қарши мардонавор курашдилар.

ВЛКСМнинг шонли 50 йиллик юбилейи арафасида «Ўзбекистон» нашриёти томонидан босиб чиқарилган тарих фанлари кандидати А. Ҳамидхўжаевнинг «Ўрта Осиё комсомоли тарихи очерклари»[1] китобида Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва инқилоб душманларини тор-мор келтиришда Туркистон комсомолларининг бу хизматлари тарихий, бой фактлар асосида ифодалаб берилган.

Ўрта Осиё комсомоли тарихи очерклари китобида миллий-давлат чегараланиш давригача бўлган (1924 йил) Ўрта Осиё республикалари комсомоли тарихи биринчи бор расмий манбалардаги ҳужжатлар асосида кенгроқ ва муфассалроқ тадқиқ этилган.

Китоб олти бобдан иборатдир. Биринчи боб «Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси ва Ўрта Осиё ёшлари» деб номланган. Бу бобда инқилобдан сўнг Ўрта Осиё республикаларида пайдо бўла бошлаган дастлабки ёшлар ташкилотлари ва улар амалга оширган қимматли тадбирлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Маълумки, 1917 йил 1 (14) ноябрь эрта билан саҳарда Тошкентда контрреволюциянинг сўнгги кучлари тор-мор этилиб, ҳокимият Советлар қўлига ўтган эди. Бу курашларда маҳаллий ёшлар ҳам кенг иштирок этганлар.

Ўша пайтда революцион демократик ёшлар ташкилотлари билан бир қаторда ҳар хил буржуа, маҳаллий-буржуа ёшлар ташкилотлари ҳам ҳаракат қилган. Китоб автори ҳар бир ташкилот устида алоҳида-алоҳида тўхталиб, уларнинг моҳиятини тўла очиб берган.

Китобда «Тошкент меҳнаткаш ёшлари социалистик союзи» тарихи, айниқса, кенг ёритилган. Бу союзни ташкил этишга Россия большевиклари яқиндан ёрдам берган эдилар. Москва партия ташкилоти томонидан юборилган большевик М. С. Качуринер союз эътиборини маълум мақсадларга қаратишда, ёшларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашда, нашрлар чиқаришда, союз устави ва программасини ишлаб чиқишда ўз ҳиссасини қўшган.

Китобнинг иккинчи боби 1918—1920 йиллар воқеаларига бағишланган. Бу даврда Туркистон Коммунистик ёшлар союзи ташкил топади. Тошкент комсомоллари союзни тузишда алоҳида жонбозлик кўрсатдилар.

1918 йил охиридан 1919 йил охиригача бўлган давр ичида Туркистонда 29 ташкилот, Ўрта Осиё бўйича эса 8 минг комсомолни ўз сафига бирлаштирган 54 ташкилот рўйхатга олинди. 1919 йилнинг октябрида Туркистон Компартияси Ўлка Комитети Туркистон Коммунистик ёшлар союзи Ўлка бюросини тасдиқлади. 1920 йилнинг 21 январида эса ҳозирги округ Офицерлар уйи биносида Туркистон комсомолининг 1 съезди очилди. Китоб муаллифи съезд ишини ҳам батафсил баён этган.

Китобнинг навбатдаги бобларида комсомолнинг халқ хўжалигини тиклашда кўрсатган жасорати, Туркистон Коммунистик ёшлар союзини ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш, сиёсий маориф ишларини намунали йўлга қўйиш учун кўрилган тадбирлар ҳақида ҳикоя қилинади. Сўнгги боб Хоразм ва Бухоро комсомоли фаолиятига бағишланган.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, автор комсомол-ёшлар ҳаракати тарихини доимо партия раҳбарлигига боғлаб баён этади. Ҳар бир бобда комсомолнинг партия ташкилотлари етакчилигида мустаҳкамланганини сезилиб туради. Китобда комсомол ташкилотларини тузишда, ёшларни қовуштиришда жон куйдирган, уларга раҳбарлик қилган В. В. Куйбишев, М. С. Качуринер, М. Турсунхўжаев, Г. Муратбоев, Ш. Ёрмуҳамедов, А. Исаев каби қалби олов инқилобчиларнинг фотосуратлари, Россия ленинчи Коммунистик ёшлар союзининг Ўрта Осиё бўйича ташкилотлари, Туркистон, Бухоро ва Хоразм комсомол ташкилотларининг 1924 йил 1 июлгача бўлган составы графиклари ҳам берилган.

Лекин, китобда айрим боблар сустроқ ёзилган, ҳамда бир қатор актив комсомолларнинг исм-фамилиялари тўлиқ келтирилмаган.

КПСС XXIII съезди комсомол фаолиятига катта эътибор билан қараб, ёшларни тарбиялаш партия зиммасидаги масъулиятли вазифалардан бири эканлигини алоҳида уқтирди. Комсомол партиянинг жанговар ёрдамчиси ва ишончли резервидир. Шунинг учун ҳам Ленин комсомоли босиб ўтган зафарли йўлни илмий жиҳатдан тадқиқ қилиш, эришилган ғалабаларни умумлаштириш катта тарбиявий аҳамиятга эгадир. Олим А. Ҳамидхўжаев бу соҳада изланиб мақтовга лойиқ иш қилган.

К. НОСИРОВ.

[1] А. Хамидходжаев. Очерки истории комсомола Средней Азии.

ДУНЁ ОВОЗИ

БУРГАСДАГИ нефть-химия комбинати Болгариядаги энг йирик корхоналардан биридир. У Совет Иттифоқининг ёрдами ва совет мутахассисларининг иштироки билан бунёд этилган. Комбинат совет нефти билан ишламоқда. Комбинат тобора кенгаймоқда. Суратда: бир группа совет ва болгар мутахассислари қурилиш майдонларидан бирида. (Чапдан ўнгга) В. З. Мельниченко (СССР), М. В. Петрушов (БХР), В. Н. Мичурин (СССР) ва П. Шипочкин, С. Шарапанов, Г. Янко (БХР).

В. Янков фотоси, ТАСС.

- ДЎСТОНА МУЗОКАРАЛАР
- ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ
- СОВЕТ ЖАНГЧИСИНИНГ ЖАСОРАТИ
- АҚШ ВА САЙГОН МАЪМУРЛАРИНИНГ НАЙРАНГИ
- БОНН ҲАДДИДАН ОШМОҚДА

ҚАРДОШЛИК ВАЗИЯТИДА

ВАРШАВА, 13 январь. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Германия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Рейман бошчилигидаги Германия Коммунистик партияси делегацияси 9—12 январда Польшада бўлди.

Польша матбуот агентлиги хабар беради: Германия Коммунистик партиясининг делегацияси Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Гомулка билан музокаралар олиб борди.

Қардошлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида ҳар иккала партия сиёсатининг проблемалари тўғрисида ўзаро ахборот берилди, шунингдек халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳамда халқаро аҳволнинг актуал проблемалари юзасидан, хусусан Европа проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди.

Ҳар иккала партиянинг раҳбарлари музокаралар давомида қуйидагиларни кўрсатиб ўтдилар: ҳозирги вақтда халқаро аҳвол империализм кучлари агрессивлигининг кучайганлиги билан характерланади. Империализм умумий тинчлик ҳамда халқлар озодлигига таҳдид қилаётган асосий хавфдир. АҚШнинг кўп йиллардан буён Вьетнамда олиб бораётган жиноий уруши ва Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессив ҳаракатлари буни яққол исбот этувчи далилдир. Польша Бирлашган ишчи партияси ва Германия Коммунистик партияси Вьетнам халқининг ва араб мамлакатлари халқининг ҳаққоний курашини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини яна бир марта изҳор қилдилар.

Ҳар иккала партия, деб таъкидлаб ўтилади ахборотда, жаҳон реакцияси ва империализм кучларига қарши муваффақиятли кураш олиб бормоқ учун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш зарур, деб ҳисоблайди. Коммунистик ва ишчи партияларнинг шу йил Москвада ўтказиладиган халқаро кенгаши шу мақсадга хизмат қилади. Ҳар иккала партия бу кенгашга тайёргарлик кўришда актив қатнашмоқда.

Музокаралар тўғрисидаги ахборотда муҳокама этилган барча масалаларда ҳар иккала партиянинг қарашлари тамомила бир хил эканлиги уқтириб ўтилади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ОРДЕНЛАРИ КАВАЛЕРИ

ИВАНОВО, 13 январь. (ТАСС мухбири). Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти Людвик Свободанинг топширувига биноан, область ҳарбий комиссариатида Чехословакия Социалистик Республикасининг икки ордени—Қизил Юлдуз ва Чехословакия ҳарбий кресги ивановолик Николай Алексеевич Мезелевга топширилди.

... Совет жангчилари отряди 1944 йил октябрь ойида гитлерчилар босиб олган Чехословакияда душманнинг орқа томонига парашютларда туширилган эди. Улар орасида Николай Мезелев ҳам бор эди. Кичик бир отряддан қисқа вақт ичида партизанларнинг катта бригадаси вужудга келди. Бу бригада Ян Гус номи билан аталар эди. Совет Армиясининг офицери Александр Фомин бригаданинг командири, чех Мирослав Пих бригаданинг комиссари эди.

Н. А. Мезелев урушдан кейинги йилларда Иваново ип-газлама комбинатида дурадгор бўлиб ишлади. Ҳозир у пенсионер.

ЛОНДОНДА НАМОЙИШ

ЛОНДОН, 13 январь. (ТАСС). Кеча бу ерда Англия ҳукуматининг Родезиядаги африкаликлар кўпчилиги манфаатига хиёнат қилганлигига қарши норозилик намойиши бўлди. Бу намойишда неча минглаб африкаликлар ва инглизлар қатнашди.

Мамлакатдаги кўпгина жамоат ташкилотлари ва сиёсий ташкилотлар қўллаб-қувватлаган намойиш қатнашчилари плакатлар кўтариб, Бош министр Вильсоннинг Даунинг-Стритдаги расмий резиденциясига бордилар. Ана шу плакатларга: «Вильсон, Смит, Форстер-ирқчилик зулмини ўтказиб келаётган гумашталар» деган сўзлар ёзилган эди.

Шундан кейин намойишчилар Родезия режимининг Лондондаги резиденцияси — «Родезия уйи»га қараб йўл олдилар. Полициянинг кучли отрядлари бу уйни ҳимоя қилиб турар эди. Намойишчилар билан полициячилар ўртасида тўқнашув бўлди. Бунинг натижасида намойишчилар ва полициячилардан бир неча киши ярадор бўлди. Полиция намойиш қатнашчиларидан бир неча кишини қамоққа олди.

СОВЕТ ВА АМЕРИКА ЖАМОАТ АРБОБЛАРИНИНГ УЧРАШУВИГА ДОИР

Америка жамоат арбобларидан бир гуруҳининг таклифига биноан СССР медицина Фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси Н. Н. Блохин бошчилигидаги совет делегацияси 13 январда самолётда АҚШга учиб кетди. Делегация составида совет жамоат арбоблари, олимлар ва журналистлар бор.

Бу учрашув 13 январдан 20 январгача Нью-Йорк яқинида ўтказилади. Учрашув қатнашчилари Совет-Америка муносабатларига доир масалалар ва халқаро ҳаётнинг бир қанча актуал масалалари юзасидан фикрлашиб оладилар.

(ТАСС).

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲУЖУМИ

НЬЮ-ЙОРК, 13 январь. (ТАСС). Бугун эрта тонгда Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг отрядлари Американинг Меконг дарёси этагида жойлашган энг катта Кантхо ҳарбий ҳаво базасига ҳужум қилдилар. ЮПИ агентлиги Сайгондаги мухбирининг хабар беришича, бир неча минут давом этган жанг натижасида базани қўриқлаб турган Америка бўлинмасидан 20 дан ортиқ киши ўлдирилган ва ярадор қилинган, 18 та вертолёт яксон қилинган ва шикастлантирилган.

ПАРИЖДАГИ УЧРАШУВ

ПАРИЖ, 13 январь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси Париждаги делегацияси бошлиғининг ўринбосари Ха Ван Лау АҚШ делегацияси бошлиғининг ўринбосари С. Вэнс билан учрашди.

Вьетнам Демократик Республикасининг делегацияси шу учрашув тўғрисида бу ерда тарқатган ахборотда айтилишича, Ха Ван Лау икки томонлама кенгаш ўтказиш тўғрисидаги ўзининг бемаъни нуқтаи назарига ўжарлик билан ёпишиб олган АҚШ ва Сайгон маъмуриятининг найрангларини фош қилиб ташлади.

АҚШ ҳукуматининг вакили, дейилади ахборотда, бўлиб ўтган шу учрашувда столнинг шакли ва нутқ сўзлаш тартиби тўғрисидаги янги таклифлар, деб аталган таклифини ўртага қўйди. Бу таклифларда аслини олганда ҳеч қандай янгилик йўқ.

АҚШ билан Сайгон маъмурияти тартиб-қоида масалаларидан атайлаб фойдаланиб Вьетнамга бағишланган Париж кенгашининг очилишини пайсалга солмоқда, деб таъкидланади ахборотда.

БОННИНГ ХАТАРЛИ ҚАДАМЛАРИ

(ХАЛҚАРО МАВЗУДА)

Шу кунларда Ғарбий Германиядан яна ҳаммани безовта қилаётган хавфли сигналлар келмоқда.

Рейн соҳилидагилар ҳар қандай андишани йиғиштириб қўйиб, ўзларининг ўта реваншистик ички ва ташқи сиёсатларини очиқ-ойдин, намойишкорона юргизмоқдалар. Антикоммунистик ва ҳарбий васваса билан касалланган мамлакат матбуоти, радио ва телевидениеси миллион-миллион кишилар онгини заҳарлаб ва улар диққатини четга тортиб, Ғарбий Германиянинг ана шу босқинчиликдан иборат бўлган сиёсатини кўкларга кўтариб мақтамоқда. Европада реал хавф туғдираётган Бонннинг реваншистик иштаҳаси эса кун оша зўраймоқда.

Хўш, Ғарбий Германияда яна нималар бўлмоқда? Бонндагиларнинг активлашувига сабаб нима?

Маълумки, ўз даврида «совуқ муносабатлар уруши»нинг канцлери бўлган Конрад Аденауэр Германияси — Германия Федератив Республикаси — тарих сабоқларини унутиб, реваншизм ва милитаризм томон қадам ташлади. Ғарбий Германия давлати дастлабки кунлариданоқ Европада кескинлик вужудга келтирадиган сиёсат юргиза бошлади. Ҳокимиятга аста-секин собиқ нацистлар, ҳарбий жиноятчилар кела бошлади. Иккинчи жаҳон уруши натижасида Гитлер рейхи яксон қилинганли учун ўч ва қасос олиш пайтини кутиб юрганларга Ғарбий Германияда қулай шароит яратилди. Реваншизм ва милитаризм қайтадан бош кўтарди.

Мамлакатнинг ривожланиши Аденауэр ва унинг сафдошлари томонидан тамомила ҳарбий изга солиб юборилди. АҚШнинг ҳомийлиги остида Ғарбий Германия НАТО га аъзо қилиб олинди. «Улуғ Германия» ва «улуғ армия» тузиш кайфиятлари яна кучайди.

Ҳарбийлаштириш ва реваншизм сиёсати ўз навбатида ҳарбий харажатларнинг тинмай ошишига ва Ғарбий Германияда сони ярим миллиондан ошиб кетган, энг янги танк, самолет, ракета ва сувости кемалари билан қуролланган армия тузилишига олиб келди.

Ғарбий Германия армияси — бундесвер — ҳозирги кунда НАТО составидаги энг кучли армиялардан бири ҳисобланади. Бу йил бундесверни янада кучайтириш томон янги агрессив қадам қўйилди: ГФРнинг 1969 йилги давлат бюджетидан армияга 20 миллиард маркага тенг маблағ ажратилди. Бу маблағ бундесверга, мамлакат «граждан мудофааси»га ва Ғарбий Германияда турган чет эл қўшинларига сарфланади.

Ғарбий Германиянинг НАТОда қилаётган харажатлари ҳам йилига 6 миллиард доллардан ортиб кетган. Агар Гитлер иккинчи жаҳон урушига тайёргарлигига 90 миллиард марка сарфлаган бўлса, Германия Федератив Республикасининг ҳарбий харажатлари 150 миллиард маркадан ошиб кетди. Буларнинг ҳаммаси Ғарбий Германия меҳнаткашларининг туб манфаатларига зиддир.

Ўта реваншизм сиёсатига таянган, иккинчи жаҳон уруши натижаларини қайта кўриб чиқишга интилаётган Ғарбий Германия маъмурлари кейинги пайтларда янада активлашиб кетдилар. Бонннинг турли мартабали давлат арбоблари ўз агрессив сиёсатларини оқлаш ва уни тарғиб қилиш учун мамлакатма-мамлакат олам кезиб юрибдилар.

Энг янги «Старфайтер», «Фантом» самолетлари, «Леопард» танклари, «Хок», «Першинг», «Геркулес» типидаги ракеталар, сувости ҳарбий кемалари билан қуролланган Ғарбий Германия армияси ҳозирги кунда босқинчилик мақсадларини кўзлаган ҳолда Шарқий Европадаги социалистик давлатларнинг чегараларига бевосита яқин ерларда тез-тез ҳарбий машқлар, маневрлар ўтказмоқда. Яқинда Бовария ва Баден — Вюртемберг ерларида бундесвернинг энг катта ҳарбий маневрлари бўлиб ўтди. «Қора шер» деб номланган ушбу маневрларда Бонннинг юқори мартабали давлат арбоблари қатнашганлиги унинг реваншистик мақсадини янада яхшироқ очиб беради.

Аста-секин Бонндаги ҳарбийлар атом қуролига ҳам қўл чўзаётирлар. Рейндагилар тезроқ ядро қуролига эга бўлган давлатга айланиб олишга интилмоқдалар. Ядро қуролини чеклаш ва тақиқлашга қаратилган турли халқаро шартномаларга Бонннинг қарши туриши бежиз эмас, албатта. Мамлакатдаги «Крупп», «Семенс» ва «АЭГ» сингари гигант ҳарбий-саноат фирмалари ядро тадқиқотлари билан шуғулланмоқда. Ғарбий Германияда 4 та атом маркази ишлаб турибди. Бу Карлсруэ, Юлих, Гамбург ва Мюнхендаги йирик атом марказларидир. Бундан ташқари юзлаб Ғарбий Германия олимлари бир қанча чет эл атом марказларида ҳам илмий иш олиб бормоқдалар.

Ғарбий Германиядаги шароит неонацист ва неофашист кучларнинг янада жонланишига олиб келмоқда. Бу жиҳатдан «Улуғ Германия»—тўртинчи рейх тузишни ваъда қилиб, кўпларни чалғитаётган национал-демократик партиянинг таъсири кун сайин ортмоқда. Ғарбий Германиядаги ҳарбий—саноат магнатларидан иборат «Худолар иттифоқи» бугунги кунда НДП ни очиқдан очиқ қувватлаб чиқмоқда, унинг ҳисобига Ганновердаги «Дрезднер банк»га миллион-миллион марка пул жўнатмоқда. Улар НДП дан коммунизмга қарши қўрғон сифатида фойдаланмоқчи бўляптилар.

Мамлакатда реал неофашист хавф бўлиб қолган национал-демократик партия 1969 йилнинг кузида Ғарбий Германия бундестагига бўладиган сайловларда 10 миллион марка сарфлаб бўлса ҳам, 60 кишига яқин ўз номзодини мамлакат парламентига ўтказишга ҳозирдан тайёргарлик кўрмоқда. Ғарбий Германияда чиқадиган «Франкфуртер рундшау» газетаси бу ҳақда ўзининг 1968 йил 11 сентябрдаги сонида қуйидагиларни ёзди: «Тузилиши мумкин бўлган коалицияларни планлаштиришда НДП ҳисобга олинадиган фактор бўлиб қолди».

Ўз даврида «Худо Германияга Европани барпо этишни, уни етаклаш ва идора қилишни топширган», — деб айтганида К. Аденауэр янги Америка очган эмас эди. Қитъада ҳукмронлик қилиш азалдан Германия қирол ва саркардаларининг, зодагон ва феодалларининг орзуси бўлиб келган. Бу «касаллик» билан Бисмарк, сўнгра Гитлер «оғриган» эди. Ҳозир ҳам шундай.

Кейинги 100 йил ичида буржуа-юнкерларнинг империалистик Германияси 5 та урушнинг чиқишига сабабчи бўлди. Булар — 1864 йилдаги Пруссия—Дания, 1866 йилдаги Пруссия—Австрия, 1870—1871 йиллардаги Франция—Пруссия уруши ва ниҳоят, асримизнинг 1914—1918 йиллардаги биринчи ва 1939—1945 йиллардаги иккинчи жаҳон урушларидир. Бу урушлар доимо агрессив Германия учун оғир талофот билан тугаган бўлса ҳам, ундан тегишли хулоса чиқариб олинмаган. Бу немис буржуазиясининг хотираси азалдан пастлигидан далолат беради.

Бонннинг ҳозирги ички ва ташқи сиёсатини югизаётган давлат арбоблари ҳам ўтмишни унутиб қўймоқдалар. Бу ҳақда Англияда чиқадиган «Дейли экспресс» газетаси қуйидагиларни ёзди: «Яқинда немислар (Ғарбий Германия раҳбарлари — Т. С.), сўзсиз, демократия учун курашганмиз ва урушларда ҳеч қачон енгилганимиз йўқ, деб чиқишдан ҳам тоймайдилар. Уларда ҳаммани ҳайрон қолдирувчи ўз-ўзини алдаш қобилияти жуда кучли. Шу сабабли биз улар ўзимизни яна чалғитмасликлари учун барча чораларни кўришимиз лозим».

Бонндагилар кейинги ойларда жаҳон жамоатчилигидан агрессив мақсадларини яшириш мақсадида сиёсий найрангбозликдан иборат «янги шарқий сиёсат» билан чиқдилар. Лекин жаҳон жамоатчилиги бу «янги шарқий сиёсат» аслида Бонннинг босқинчиликдан иборат янги либос кийдирилган эски сиёсати эканлигини яхши билади. «Янги шарқий сиёсат» ҳам фақат бир мақсадга — Европа ва бутун дунёда кескинликни кучайтиришга қаратилган.

Кейинги пайтларда ўта реваншчи, Ғарбий Германия молия министри Франц-Иозеф Штрауснинг «Европа учун лойиҳа» номли китоби шов-шув кўтарди.

Бунга сабаб нима?

Штраус ўз китобида гўё Ғарбий Германиянинг сиёсий йўлини белгилаб бермоқчи, жуда кўп халқ ва давлатларга ақл ўргатмоқчи бўлади. Лекин ҳамма Штраус кимлигини, «Европа учун лойиҳа» нималарни кўзлаётганлигини яхши билади.

Маълумки, Штраус Боннга раҳбарлик лавозимига келгандан бери бор кучини реваншизм ва милитаризм йўлига сарф қилмоқда. Ғарбий Германия тарихига қора саҳифалар бўлиб кирган, аслида «фавқулодда қонунсизлик» бўлган «фавқулодда қонунлар» ва «фавқулодда конституция»нинг қабул қилинишида ҳам унинг роли катта. Штраус олиб бораётган сиёсат Гитлер сиёсатининг худди ўзгинаси.

Маълумки, Гитлер ҳокимият тепасига келгандан сўнг 3 кун ўтгач, ўз партияси программасини қуйидагича изоҳлаб берган эди: «Марксизмни ўт ва қилич билан янчиб ташлаш асосий мақсаддир». Штраус эса қуйидагиларни ёзади: «Немисларнинг (Штраус сингари ақлдан озган реваншчиларнинг — Т. С.) XX асрнинг иккинчи ярмидаги вазифаси — Гитлернинг хатосини тўғрилаш ва Европада коммунизмни ер билан яксон қилишдан иборатдир». Гитлернинг 30-йилларда «Майн кампф» китоби чиққанида кўплар шунчаки кулишган эди. Кейин бу китоб ҳукуматнинг программасига айланиб қолди. Унинг мазмунини ҳаётга татбиқ қилиш эса 34 миллион кишининг қурбон бўлишига олиб келди. Буни тарих ҳеч қачон унутмайди. Шунинг учун жаноб Штрауснинг «Европа учун лойиҳа» китоби Гитлернинг «Майн кампф» инининг давоми эканлигини эсда тутмоқ лозим.

Агрессив НАТО блокини ўз сиёсатларига пойдевор қилиб олган Бонндагилар қанча ўринмасинлар, уларнинг асл мақсадларини сезиш қийин эмас. Ғарбий Германия канцлери Курт Георг Кизингер 1968 йил 8 сентябрда Стамбулда бўлган матбуот конференциясида ГФРнинг «тинчликсеварлик интилишлари» ҳақида жуда кўп гапирган бўлса ҳам, лекин унинг баёноти фақат бир нарса — агрессив НАТО блокини янада мустаҳкамлашга чақиришдан иборат бўлди. «НАТО — тинчлик қуроли» деган эски империалистик қўшиқни яна такрорлади.

Шу муносабат билан Туркиянинг «Улус» газетаси 1968 йил 17 сентябрида қуйидагиларни ёзди: «Туркия сафаридан яқинда қайтиб кетган канцлер Кизингер Ғарб раҳбарлари орасида «совуқ муносабатлар уруши»нинг ҳозирги даврида биринчи ўринни эгаллаб турибди».

Шундай қилиб, Бонннинг Кизингер, Штраус, Шредер сингари раҳбарлари ўтмишни унутиб, халқ ва ватан тақдири билан ўйнашиб, Ғарбий Германияни ҳалокат томон элтмоқдалар. Улар Шарқий Европада социализмнинг форпости сифатида яшнаб турган, немис халқининг асл фарзандлари орзу қилган социалистик Германия Демократик Республикасини тан олмаслик, уни яккалаб қўйиш ва куч билан ГФРга қўшиб олиш сиёсатини юргизмоқдалар. Лекин Германия Демократик Республикасининг хавфсизлиги, мустақиллиги ва унинг чегаралари даҳлсиздир.

Ғарбий Германиядаги Кард империяси даврини қўмсаб юрганлар шуни яхши билишлари лозимки, миллион-миллион кишилар қайтадан янги гитлерчиларнинг ажал лагерларида «ўлим вальс»ларини ижро этиб, жон беришни асло истамайдилар. Бонндагилар «Улуғ Германия» тузиш учун бўлган барча интилишлар фақат оғир мағлубият, ҳалокат ва тарихий шармандалик келтиргани ва келтиражагини эсда тутишлари лозим.

Ғарбий Германияда Европа хавфсизлигига таҳдид солиб, яна фашистлар бош кўтараётган ҳозирги дамларда Берлин тюрьмаларидан бирида чорак аср илгари гитлерчилар томонидан қатл қилинган оташин ватанпарвар, Чехословакия халқининг ажойиб фарзанди Юлиус Фучикнинг қуйидаги жанговар чақириғи ҳар қачонгидан ҳам баландроқ эшитилмоқда:

«Одамлар, мен сизни севардим! Хушёр бўлинг!»

Т. СОЛИЕВ,

халқаро шарҳловчи.

ЛИВОРНОДА УМУМИЙ ЗАБАСТОВКА

РИМ, 13 январь. (ТАСС). Италия социал ҳаракат партияси (янги фашистлар партияси)нинг безори аъзоларидан тўрт киши қамоққа олинди. Улар яқинда Ливорно шаҳрида ёш коммунистларнинг бир гуруҳини ўққа тутганлиги учун тез орада суд қилинади.

Прогрессив жамоатчилик безориларча қилинган ана шу ҳуруждан дарғазаб бўлди. Ливорнодаги барча демократлар ва антифашистлар норозилик юзасидан ўтказилган бугунги умумий забастовкада қатнашмоқдалар. Ишчилар, студентлар, прогрессив ва демократик партияларнинг касаба союзлари ва оммавий ташкилотларнинг вакиллари қамоққа олинган бандитларни қаттиқ жазолашни ва янги фашистлар партиясини тарқатиб юборишни талаб қилмоқдалар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. **Усти-на-Лабе шаҳридаги янги турар-жой райони. Бу ерда ҳозирдаёқ 5 мингта яқин киши истиқомат қилмоқда. Улар асосан химия заводларининг ишчиларидир.**

ЧТК—ТАСС фотоси.

ГДРНИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА

БЕРЛИН. Берлинда Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт раислигида Германия Демократик Республикасининг 20 йиллигига тайёргарлик комитетининг мажлиси бўлди.

Мажлис қатнашчилари республика 20 йиллиги ҳамда «Германия Демократик Республикасининг 20 йиллиги» тезислари муносабати билан ГДРнинг барча гражданларига якдиллик билан мурожаат қабул қилдилар.

Комитет мажлисида Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, ГДР давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт нутқ сўзлади.

(ТАСС).

САМОЛЁТЛАР УЧМАЙ ҚОЛДИ

КАНБЕРРА. Австралиянинг ҳамма қисмида ҳукуматга қарашли «ТАА» пассажир авиакомпаниясн самолётларининг парвози тўхтаб қолди. Аэродромдаги хизматчилар маъмуриятнинг бебошлигига ва касаба союз активларидан бирининг ишдан бўшатилишига қарши норозилик билдириб забастовка қилганликлари натижасида самолётлар учмай қолди. Самолётларга бензин қуювчи ишчилар ишдан бўшатилган касаба союз активи ишга қайтиб олинмагунча забастовкани давом эттираверамиз, дедилар. (ТАСС).

АМЕРИКА ИНФОРМАЦИЯ АГЕНТЛИГИНИНГ ЯНГИ ДИРЕКТОРИ

НЬЮ-ЙОРК, 14 январь. (ТАСС). Кеча, АҚШнинг янгитдан сайланган президенти Р. Никсон қарорго҄ҳи жойлашган «Пьер» меҳмонхонасида Си-би-Эс телевизион компаниясининг президенти Фрэнк Шекспир АҚШ ҳукуматининг асосий пропаганда органи—Америка Информация агентлигининг директори қилиб тайинлаганлиги маълум қилинди.

Фрэнк Шекспир 1968 йилги президент сайловолди кампанияси даврида Никсоннинг телевидение орқали нутқ сўзлаган пайтларида асосий маслаҳатчиларидан бири бўлган эди. Ф. Шекспир фаолияти 18 йил мобайнида америка телевидениеси билан боғланган эди.

ҲАЁТ СОҚЧИСИ

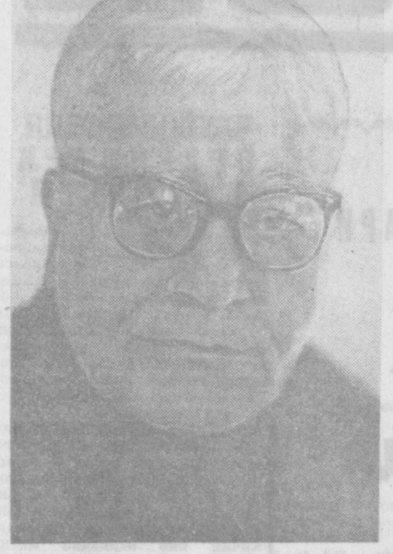

ҲОВЛИ томонга қараган икки табақали дераза ланг очиқ эди. Ташқарида куз оқшомининг муздек шабадаси кезарди.

У рўбарўдаги гулзор қўйнида чарх уриб, ғунчалар қатини аста очарди-да, унинг муаттар бўйларини хона ичига ташиб келарди. Янги келган номаларни кўздан кечириб, фикрият оламига берилган кишига ҳузур бағишларди, чарчоғини ёзарди. Хатларнинг бири унинг нуроний чеҳрасида мамнунликни акс эттирса, яна бири жиддийлик касб этиб, хаёллар оғушига тортарди.

Мана бунисн сайловчилардан: конвертга «Тошкент шаҳар Советининг депутати ўртоқ С. А. Махсумовга», деб ёзилибди. Профессор хатнинг ҳар сатрига диққат-эътибор билан боқарди. Ундаги фикрларни ақл тарозисига солиб ўлчаб кўрарди-да, кейин хулоса ясарди: «Сайловчининг талаблари тўғри, унга албатта ёрдам бериш керак...».

ХЎШ мана бу хат кимдан экан? Хоразмдан, яна бир шогирдидан. Қани, нима деб ёзибди у: «Салом устоз, бизнинг томонларга бир кела оласизми? Оғир бемор бор, ёрдамингиз керак. Кўз тутаман...».

Профессорнинг икки қоши ўртасида тугунча пайдо бўлди. Унинг ҳалиги осойишталигини, оромини баҳор еллари гўё узоқларга учириб кетган эди. Ўйчан қадам босиб, дераза ёнига келди-ю, юлдузлар чамани чарақлаган кўк гумбазига тикилганича хаёлга толди. Хат мазмуни худди кино лентасидай кўзлари ўнгидан бир-бир ўта бошлади.

— Эндигина йигирма баҳорни кўрган қиз. Ҳали турмушга ҳам чиқмабди. У ҳаётнинг аччиқ-чучугини ҳали тотиб кўрмаган. Бўқоқ унинг нафасини бўғиб, дунёни кўзларига қоронғу этаяпти. Бечора қизнинг юрагида қанчадан-қанча орзу-умидлари борикин? У ана шу орзу-умидлари ушалишини қанчалик интизорлик билан кутаётганикин?! Йўқ-йўқ, кечикиб бўлмайди, эртагаёқ сафарга отланиш керак...

...Қизнинг турар-жойи Хоразмнинг чекка қишлоқларидан бирида эди. Профессор шогирди Абдулла Аширов билан бу ерга қош қорайганда етиб келишди.

Қиз улардан тортинарди. Тўғрироғи, уялганидан юз-бўйинларини рўмоли билан яширишга уринарди.

— Тортинманг, қизим, — деди Содиқ Алиевич уни хижолатдан қутқаришга интилиб. — Ҳаммаси жойида бўлади. Ҳеч дард кўрмагандай яхши бўлиб кетасиз?

У қизнинг бўйнини синчиклаб кўздан кечирди. Ҳар бири пиёладай уч бўқоқ осилиб турарди. Қиз энтикиб-энтикиб нафас оларди.

— Эртагаёқ Тошкентга олиб кетамиз, — профессор қизнинг ота-онасига юзланиб деди, — албатта даволаймиз.

— Умрингиздан барака топинг, бола-чақангизнинг роҳатини кўринг, доктор, — қизнинг онаси кўзларида нам билан фақат шундай дея олди.

Ўша кечаси алламаҳалгача олимнинг кўзларига уйқу келмади. Хоразмда медицина хизматининг қандай йўлга қўйилганлиги тўғрисида шогирд билан узоқ суҳбатлашди... Кейин суҳбат яна қизнинг тақдирига кўчди. Абдулла устозининг бу борадаги фикрини билишга қизиқарди.

— Бир йўла операция қилиб бўлмайди, — деди Содиқ Алиевич, — юраги кўтаролмаслиги мумкин. Ҳар бир бўқоқни алоҳида-алоҳида кесишга тўғри келади. Мен сенга натижаларини хабар қилиб тураман.

Абдулла хотиржам уйқуга кетди. Профессорнинг бўлса хаёллари тарқоқ эди. Нима учундир бугун 43 йил давомида ўтказган оғир операциялари тўғрисида ўйларди. Қўлида шифо топиб, ҳаёт гулшанига қайта қадам қўйган, ҳозир шу бахтли замон нафасидан баҳра олаётган ўнлаб, юзлаб кишилар атрофида парвона бўлаётгандек туюларди. Гўё улар олимга ўз миннатдорчиликларини, юрак розларини айтиб тугатолмасдилар.

Улар орасида қўлида бир даста гул тутган ҳалиги қиз ҳам пайдо бўларди. Йўқ-йўқ, у бўйнида бўқоқлари осилиб, дунёга умидсиз боқаётган қиз эмас. У олим қўлида шифо топиб, оғир дарддан халос бўлган, чиройи қайта очилган, кўзлари шодликдан чарақлаган, ҳаётга завқ билан дадил туриб боқаётган қиз эди.

Мана, улар орасида элликлардан ошган аёл неварасини бағрига босиб профессорга илиқ боқиб турибди. Анча тўлишибди, юзларига қизиллик югурибди. Онани клиникага олиб келишганларида у қандай аҳволда эди? Кўзлари нурсиз, сўзлашга мажолсиз эди.

Ярим тунда олимнинг уйида телефон жиринглаганди ўшанда:

— Содиқ Алиевич, кечирасиз, бемаҳал безовта қиляпмиз, ҳозир бир аёлни келтиришди. Аҳволи жуда...

— Тушунарли, машина юборинг, тезда етиб бораман.

Профессор етиб келганида навбатчи врачлар, ҳамширалар бемор бошида парвона эдилар. У оғриқ зўридан зорланарди, тўлғанарди. Содиқ Алиевич оғриқ боисини аниқлагач қатъий қарорга келди:

— Дард ошқозонда, зудлик билан операцияга тайёрланинг. Тонгни кутсак кеч бўлади!

Операция хонаси. Ҳамма ўз жойида сергак. Профессорнинг қисқа, аниқ буйруқларидан бўлак ҳеч кимдан ун чиқмасди. Пичоқ, қайчи тиғидан аёл баданининг қирт-қирти базўр эшитиларди. Содиқ Алиевич ҳар қачонгидай вазмин, жиддий, нигоҳлари ҳушёр, ҳаракатлари ўлчовлиқ.

Ҳа, бу ерда шу фурсатда бир инсоннинг ҳаёт-мамоти ҳал бўлаяпти. Яна бир-икки соатдан кейин жарроҳнинг жиддий чеҳрасида ё табассум, ёки бу юзларда... «Йўқ-йўқ, иккинчисининг бўлиши асло мумкин эмас. Она юрагининг уришдан тўхташи мумкин эмас. Мунис онанинг қайта оёққа босишини, меҳр тўла кўзлари билан термулиб, яна ўша меҳрибон, иссиқ юраги тафти билан бағрига босиб, фарзандларини, жигарбандларини эркалаши керак. Ташқарида нигорон кўзлар шуни кутиб туришибди». Содиқ Алиевичнинг қўллари нозиклик билан эпчил ҳаракат қилар экан, мана шу фикрлар унинг қалбида туғён урарди. Онага ҳаёт бахш этиш учун юраги ҳароратини бағишларди, баданларидан иссиқ тер қуйиларди...

Ўша саҳарда операция тугалланди. Аёлнинг ҳаёти сақлаб қолинди. Профессор хотиржам эди. Орадан бир ҳафта ўтгандан кейин яна кўнгилсиз воқеа юз берди. Беморнинг дарди қайталаб қолди. Нега шундай? Операция муваффақиятли чиққан эди-ку! Овқатлар ҳазм бўлмай яллиғланиб, шишиб кетган ошқозон кесиб ташланган, унинг функцияси ўн икки бармоқли ичакка ўтказилган, ҳаммаси жой-жойига тикилган эди-ку?!

Профессорнинг тинчи йўқолди. Наҳотки адашган бўлса, наҳотки?... Йўқ, ундай бўлиши мумкин эмас. Содиқ Алиевич беморни қайта операция қилишга қарор қилди. Яна ўша хона, яна ҳаяжон, яна бетоқат юрак уришлари. Операция уч соатча чамаси давом этди. «Мана, мана иллат топилди!» Профессорнинг кўзойнак остидан сезилар-сезилмас жилмайиб боқиши ана шундан далолат бериб, ҳаммага умид бағишларди. Ўн икки бармоқли ичакнинг ўтказгич учида олчанинг данагидай яра пайдо бўлган экан. Яллиғланиб кетган ана шу яра овқат ҳазм қилиш йўлини беркитиб қўйган экан.

Операциядан кейин профессор бир соатдан ортиқ диванга суянганича ўрнидан қўзғалолмади. Ҳам севинч, ҳам ҳаяжон, тўғрироғи ўлимни енгиш учун олишув чиндан ҳам уни ҳолдан тойдирган эди. Бемор кўзини очганлигини хабар қилишганда кейингина профессорда қайтадан куч, қувват пайдо бўлди. Дадил ўрнидан турди-да, бемор ётган хонага отилди...

Мана шунга ҳам икки йилча бўлди чамаси. Она — Бистрова профессорни йўқлаб кўргани келиб туради.

Ҳа, ҳозир у Содиқ Алиевичнинг уйқусиз кўзлари ўнгида гавдаланиб, қанчалар бардам кўринган бўлса, шунчалар бардам, фарзандларини бағрига босиб юрибди...

...Хоразмдан келган қиз — Вафоеванинг учинчи бўқоғи олиб ташланганлигига мана бир ҳафтадан ошди. Содиқ Алиевич бугун ҳам ҳар кунгидай ундан ҳол-аҳвол сўрагани хонага кирди. Энди қиз аввалгидай профессордан тортинмас эди. Унга худди ўз отасидай меҳрибон боқарди. Юрак сўзларини айтишга сўз тополмасди.

— Сиз чинакам табибсиз, шифокорсиз, — деди-ю қизариб ерга қаради.

Хўш, Содиқ Алиевичнинг мана шундай илиқ сўзлар эшитиш, дардларга дармон бўлиб, малҳам қўйиш даражасига етгунча, унинг босиб ўтган узоқ, машаққатли, аммо шарафли йўлини қиз билармикин?!

СОДИҚ Алиевич гимназияни тамомлаб, Ашхободдан Тошкентга келганида эндигина 18 ёшга қадам қўйган эди. Ўша кезларда буюк раҳнамо Владимир Ильич Ленин имзо чеккан декрет билан Тошкентда Туркистон давлат университети ташкил этилганди. Содиқ Алиевич ана шу дорилфунуннинг биринчи талабаларидан бўлди. Ленин йўлланмаси билан бу ерга келган олимлардан сабоқ олди. У ўзини дунёда энг азиз, энг мўътабар инсон ҳаётини сақлаш учун курашга чоғлади.

Ҳали ёдида, темир йўл бўлмаганлиги важидан Оренбургдан бу ерга от миниб келган Пётр Фокич Боровский уни ўз шогирдлигига олган эди. Содиқ Алиевичдаги қобилият, интилиш, изланиш Пётр Фокични хурсанд этарди. Шогирднинг келажакда етук олим бўлишига ишонч туғдирарди.

Ана шу ишонч бундан 32 йил бурун рўёбга чиқди. Шогирд «Ошқозонни қайта операция қилиш» деган темада кандидатлик диссертациясини ёқлади.

Кейин-чи? Ёш олим Фарғона водийсини кезди. Кишилардаги бўқоқ касаллиги уни ташвишга соларди. Қандай қилса бу касалликнинг олдини олиш, даволаш мумкин, бўқоқ қаердан пайдо бўлади?

Мана шу саволлар олимга тинчлик бермас эди. Ниҳоят у ана шу дардга мубтало бўлганларда иод моддаси етишмаслигини аниқлади. 1943 йилда «Фарғона водийсида бўқоқ касаллиги ва уни даволаш йўллари» деган темада докторлик диссертациясини ёқлади.

Эҳ-ҳе, ана шу йиллардан бери неча-неча киши Содиқ Алиевичнинг қўлида шифо топмади, дейсиз? Неча-неча киши асаб, юрак сиқилиши дардларидан халос бўлмади, дейсиз?!

Бундан йигирма йиллар олдин жигарнинг ўнг ва чап томонидан сизиб пайдо бўладиган ўтда — буйрак ичида тош пайдо бўлганида уни операция қилишга дадил киришилмас эди. Анча вақт кузатишлар олиб бориларди. «Ахир уйга ўт тушса, унинг ёниб тамом бўлишини кутиб турмайсан-ку? Шундай бўлгандан кейин оғир дардга чалинган беморни дарҳол операция қилмай, нимани кутиб туриш керак?!»

Мана, йигирма беш йилдан бери Содиқ Алиевич раҳбарлик қилаётган ТошМИнинг хирургия клиникасида ана шундай касаллик билан оғриган беморлар шифохонага ётқизилган куниёқ операция қилинадиган бўлди. Бунинг яхши натижаларини эндиликда ҳамма тиббиёт олимлари маъқуллашяпти. Кўнгилсиз ҳодисалар камайиб бораяпти.

Олим раҳбарлик қилаётган клиникада унинг шогирдларидан йигирма беш киши кандидатлик диссертациясини, уч киши докторлик диссертациясини ёқлади. Мана шуларнинг ҳаммасида профессор Содиқ Алиевич Махсумовнинг устозлик қўли, беқиёс ёрдами бор...

БЎҚОҚДАН қутилиб, ҳаётга кулиб боққан қиз мана шуларнинг ҳаммасини билсайди, юрагида чуқур ҳис этсайди, кўз ўнгига келтирсайди, олимга бўлган меҳри мисоли бир дарё бўлиб оқарди, унга атаб чинакам ҳаёт қўшиғини айтарди.

Профессор қизнинг Хоразмга, уйига кетишига рухсат берди. Шогирди Абдулла Ашировга салом топширди. Бахтиёр қиз шу пайтда қуш каби қанот қоқиб, ота-онаси олдига парвозга тайёр эди.

Мана, олим хайрлашиб қайтар экан, қиз унинг нуроний юзига яна бир бор разм солди. Сочлари кумуш каби оқ, кўнгли баҳор каби беғубор, қалбида инсонга меҳр-муҳаббат жўш урган табиб сиймоси энди унинг қалбида абадий қолди.

Усмон ЖОНГИТОВ.

ОЧЕРК

Суратларда: (Юқорида) медицина фанлари доктори, профессор С. А. Махсумов. (Пастда ўртада) профессор операция устида.

А. Абалян фотолари.

ЯНВАРЬ ОҚШОМИ. А. Горохрик фотоэтюди. ЎзТАГ.

СПОРТ

Х. РЎЗИҚУЛОВ 1968 ЙИЛ ЛАУРЕАТИ

Ўзбекистоннинг спортчи журналистлари фикри сўралганда 1968 йилги республиканинг энг яхши спортчиси номини самбо бўйича Совет Иттифоқи чемпиони Хушвақт Рўзиқулов олди. Унга яқинда «Ёшлик» манежида бўлган спортчилар балида «Ўзбекистон физкультурачиси» газетаси редакциясининг совғини топширилди.

Журналистлар Рўзиқуловдан сўнгги ўринларга штангачи Э. Каримов, баскетболчи Р. Прокопенко, гимнастикачи Э. Саъдий, курашчи Р. Казаков, баскетболчи А. Жармуҳамедов, енгил атлетикачи Р. Бабич, Г. Кутянин, сузувчи С. Бабанина ва енгил атлетикачи В. Ситниковни қўйдилар.

ЧЕМПИОНЛАР МАҒЛУБИЯТИ

Олмаота шаҳрида ўтаётган шахмат бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги мусобақаларида мамлакатимизнинг ўтган йилги чемпионлари гроссмейстерлар М. Таль билан Л. Полугаевский мағлубиятга учрадилар. Жаҳоннинг собиқ чемпиони украиналик мастер Платоновга ютқазди. Полугаевский эса Авербахдан енгилди.

Саккиз турдан сўнг мастер Юрий Сахаров олти очко билан мусобақада пешқадамлик қилмоқда.

ТЎП ЎЙИНДА

Бу йилги биринчи расмий футбол мусобақалари бўлиб ўтди. Ашхобод шаҳрида ўтказилган ёшлар турнирида Туркманистон, Қирғизистон, Ленинград, Белоруссия ҳамда Ўзбекистон командалари қатнашдилар. Биринчи ўринни Белоруссия футболчилари эгаллашди. Ленинград вакиллари иккинчи, Туркманистон ёшлари учинчи ўринни олишди. Ўзбекистоннинг ёш футболчилари эса муваффақиятсиз қатнашиб, турнирнинг охиридан иккинчи ўринда қолдилар.

СТУДЕНТЛИК ШАЪНИГА ИСНОД

АХЛОҚ-ОДОБ ТЕМАСИДА

Хоразм педагогика институтининг сиртқи бўлимида ўқир эдим. Шароитнинг талаби билан таҳсил жойини Тошкент Давлат педагогика институтининг кечки бўлимига ўзгартиришга тўғри келиб қолди. Афсуски, кечикибман. Энди нима қилиш керак?

Шу ҳақда хаёлга берилиб турган эдим, ёшликдан бирга ўсган ҳамшаҳар дўстимни кўриб қолдим. Ҳол-аҳвол сўрашганимиздан кейин у ўқишга жойлашиб олганлигини қувонч билан гапирди. Кейин менинг ишим юришмаганлигини эшитиб, ҳайриҳоҳлик билдирдида, таклиф қилди:

— Хоразмга кетгунингча бизнинг ётоқхонада тура қол, мириқиб суҳбатлашамиз. Кетар чоғинг кузатиб қўяман, — деди у.

Бордик. Икки хоналик уй экан. Ҳар хонада уч кишидан олти киши туришар экан. Ҳаммаси ҳамшаҳар. Орадан бир-икки кун ўтгач, тўрт киши байрам олдидан уйларига бориб келишмоқчи бўлишди. Улар мендан биз қайтгунча шу ерда бўлишимни илтимос қилишди. Ўзим ҳам бирор институтга жойлашиб олармикинман, деган умидда эдим, рози бўлдим.

Тўрт кун ўтди. «Дўстлар» қайтиб келишди. Соат ўнлар чамаси эди ўшанда. Бир маҳал оғайним таништириб қўйган «дўстлар»дан бири деворга илиб қўйилган костюм чўнтагини титкилай бошлади. Мен бу костюм ўзиники эмаслигини билар эдим. Наҳотки, бесўроқ ана шундай ножўя иш қилса?! Чўнтакдан 10 сўмлик пул чиқариб олди-да, ёнидаги бир шеригига тиржайганча деди:

— Мана бу ишимиз «беш» бўлди. Пул топилди, қани юр, бир мириқиб кайф қилайлик.

Ўртоғининг бу қилиғини кўрган йигит ранжиди, шекилли, бир нима демади. Шу пайт эшикдан пакана бўйли, жингалак сочли йигит кириб келди. 10 сўмни ўмарган йигит у билан қучоқлашиб кўришди-да, уни «майшатхона»га таклиф қилди. Тоқат қилиб туролмадим. Соат кечки 11 дан ошган эди. Бемаҳалда кўчада нима қиласизлар, шу ерда тинчгина суҳбатлашиб ўтирайлик, деган эдим, пулни киссасига солган йигит менга қараб, кўзларини ола-кула қилиб ўқрайди.

— Бировларнинг ишига тумшуғингни суқма, сенга жой бериб яхшилик қилсак, энди бизга хўжайинлик қилмоқчимисан, — деди у.

Шундан кейин у пакана йигит билан бирга кўчага равона бўлди.

Худди шу пайт мени бу ерга бошлаб келган ўртоғим хонага кириб келди. Унинг авзойи бузуқ эди. Мен билан нохуш кўришди.

— Ҳалигача шу ердамисан? Нега кетмадинг? Бир-икки кундан кейин жўнарсан, десам, кунда-шунда бўлиб қолдинг-ку.

Кейин билсам, киссасига пул солган йигит уни хафа қилибди. Бизнинг ишимизга аралашадиган бўлса, эртароқ жуфтагини ростласин, дебди.

Начора, ҳамшаҳарим билан дўст бўлганимга, у билан бу ерга келганимга пушаймон бўлиб кетдим.

— Агар тўрт-беш кун бирга турганлигим уй хўжасига оғирлик қилган бўлса, ҳақини тўлайман. Бугун бўлса бемаҳалда ҳеч қаерга кетолмайман, — дедим.

— Аҳволинг билан менинг ишим йўқ. Бугун энди кровать бўш эмас, бошқа ердан жой топ.

Ана шу куни коридорда ётишга мажбур бўлдим. Эрталаб кетишга ҳозирлик кўра бошладим.

Не тил билан айтай, деворга осиғлиқ костюм-шимим йўқ. Кимни ўғри қилишим мумкин?! Бошим қотиб қолди. Агар ҳазиллашган бўлсалариңгиз, беринглар, йўлдан қолмай, дедим. Йўқ, улар ўзларини оппоқ қилиб кўрсатдилар. Шу пайт нима бўлди-ю, кўзим ўртоғининг чўнтагидан 10 сўм ўғирлаган «студент»нинг шимига тушди. Кўзларимга ишонмайман, менинг шимим...

— Кечирасиз, адашиб менинг шимимни...

— Оғзингга қараб гапир, шим ўзимники.

— Наҳотки ўзимнинг буюмимни ўзим танимасам, ҳали костюмни ҳам сиз яширган экансиз-да.

Шундан кейин жанжал чиқишидан чўчиди шекилли, шимни ечиб менга узатди.

— Бир кунга кийган эдим, мана ҳақига бир сўм олақол! Костюмингни бўлса мендан кўрма.

Қарасам, яхши гапга кўнмайдиган. Нима бўлса ҳам бир пўписа қилиб кўрай, дедим. Милиция бўлимига хабар қилишимни айтдим. Барибир бўлмади.

Чемоданимни кўтариб хонадан чиқиб кетдим. Тўғри Фрунзе район милиция бўлимига бордим. Мени навбатчи лейтенант Иброҳимов кутиб олди. Унга воқеани тушунтирган эдим, у «Низомий номидаги Давлат педагогика институти физика-математика факультетининг II курс студенти Сафарбой Ёвбосаров тезда милиция бўлимига етиб келсин», деб повестка ёзиб берди. Яна изимга қайтиб, ётоқхонага келганимда ҳеч ким йўқ эди. Костюмимни бўлса ҳовлидаги ёғочнинг учига илиб кетишибди.

Шаҳардаги «Баҳодир» кўчаси 19-уйда ётоқхонада турувчи ўртоғимдан бир хафа бўлган бўлсам, у билан бирга истиқомат қилаётган «совет студенти» деган номга доғ тушираётган, ҳатто дўстларига ҳам хиёнат қилиб, қаллоблик йўлига ўтиб олган Сафарбой Ёвбосаровдан минг хафа бўлдим.

Костюмим топилганлиги ҳақида милиция лейтенанти ўртоқ Иброҳимовга хабар бердим-у, инсофини йўқотаётган «дўстларим»нинг иккинчи бор юзини кўрмай Хоразмга жўнадим.

Б. ҲОЖИЕВ.

ШАҲАР ҚОРДАН ТОЗАЛАНМОҚДА

Неча минглаб тошкентликлар ўтган шанба ва якшанба куни шаҳар кўчаларига чиқишди. Улар кўча ва йўлкаларни қордан тозаладилар, қорни автомашиналарга солиб жўнатдилар.

Шаҳарнинг Октябрь ва Куйбишев районларида шанбалик ва якшанбаликлар ҳақиқатан ҳам оммавий тус олди. Икки кун ичида шаҳарнинг 140 кўчасидаги йўлкалар ва транспорт тўхтайдиган жойлар қордан тозаланди. 350 автомашина, олтмишдан ортиқ бульдозер ва автогрейдер, кўп миқдорда трактор, шунингдек экскаваторлар ва қум сочувчи махсус машиналар ёрдамидан фойдаланилди.

«Ташавтомаш» ва «Ташкенткабель» заводлари, тўқимачилик комбинати, авиация заводининг ишчилари ва хизматчилари, политехника ва педагогика институтлари, давлат университетининг студентлари ҳамда ўқитувчилари, бир қанча ҳу-

ОММАВИЙ ШАНБАЛИК ВА ЯКШАНБАЛИКЛАР

нар-техника билим юртларининг ўқувчилари дам олиш кунларида зўр ғайрат билан ишладилар. (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти бугун ўтказилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси, 18.00—Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10 — «Дўстлик поезди» сафарда («Ёшлик» студияси), 18.40 — Демократик революцияда социал демократларнинг икки тактикаси, 19.00 — Рақсни ўрганинг, 19.40—Телеянгиликлар, 19.55—Кўрсатишлар программаси.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Биз жаҳонни кўрамиз (киноэшиттириш), 18.50—СССР ва ГДР ҳамкорлиги. Сикстин мадоннаси тарихи, 19.10 — Композитор В. Макроусов туғилган кунининг 50 йиллиги олдидан.

Ўзбек тилида: 20.00—Сув иншоотининг кенг программаси, 20.30 — Исҳоқ Катаев куйлайди, 21.10—В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти саҳифалари. Қозон шаҳридаги йиллар, 21.25—Шимол камалаги (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00—Чайка (телеспектакль), 22.15—Чолғу куйлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/I да — Бой ила хизматчи, 16/I-да — Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/I да — Гавҳари шамчироқ, 16/I да—Равшан ва Зулхумор.

КИНО

Ака-ука Карамазовлар— САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сангам (1 ва 2-серияси) — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қилич ва қалқон (3 ва 4-серияси) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бу шундай бошланган эди — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

16, 17 январда

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат Филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти Кундуз МИРКАРИМОВА. Солистлар: Фаҳриддин УМАРОВ, Зокиржон СУЛТОНОВ, Роҳатой МАННОНОВА, Сора ШУКУРОВА, Тўхта НАЗАРОВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Тўхта РИСМЕТОВА, Саида ТОЛИБОХУНОВА: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Пўлат РАҲИМОВ, Карим АЛИЕВ, Ғафур АЗИМОВ.

Созандалар; Ҳалил ҚОДИРОВ, Умар ҲАМИДОВ, Анвар ИНОҚОВ, Қаюм АЪЗАМОВ, Убайдулла ХЎЖАЕВ қатнашадилар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

15 январда

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар:

ЎзССРда хизмат кўрсатган артист

Олмахон ҲАЙИТОВА

Солистлар:

Зокиржон СУЛТОНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА:

IX Жаҳон фестивали ва Ўзбекистон ССР Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилбар ФАЁЗОВА ва бошқалар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Тошкент область халқ маориф бўлими ва маориф ходимлари касаба союзи Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, Калинин районидаги 17-ўрта мактаб директори,

Собир САРАБОЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02552. ИНДЕКС — 6469. Б—2165.